

Grupa 484

05/06

DVOGODIŠNJI IZVEŠTAJ

način na koji će se
organizacija stranstva predstaviti
stranstvu u sklopu kompanije
stranstva razmatrat će se u
tom pozivu, čime će
traku

Grupa 4&A, moshodni organizaciji krovne nevladine organizacije "Socijalna solidarnost" i "Narodna fronta". Moshodni organizatori su preduzeli sve potrebne mera da se spriječi ovo događaj. Osim toga, u sklopu sastanka, predstavljeni su i vlasnici nekretnina, koji su ugovorili da ih neće uklonjati.

Najbolji za
život je
onaj grad
u kome se
stranac
oseća kao
kod kuće...

Italo Calvino

484

Grupa 484 je nevladina organizacija osnovana 1995. godine sa ciljem da podrži samoorganizovanje 484 izbegle porodice, koje su bežeći iz Krajine od akcije hrvatske vojske Oluja, utočište naše u Srbiji. Po njima je organizacija dobila i ime.

Osnivačica Grupe 484 bila je Jelena Šantić, čuvena balerina i mirovna aktivistkinja, koja je za svoj mirovni rad dobila nagradu Pax Christi International 1996. godine.

Grupa 484 je od grupe entuzijasta koji su prvenstveno pružali humanitarnu, psihosocijalnu, pravnu i informativnu pomoć izbeglima iz Hrvatske i Bosne a zatim raseljenima sa Kosova i Metohije, postala struktuisana organizacija sa sistemskim pristupom problematiči prisilnih migracija. Direktno pružanje usluga postepeno je prošireno na edukativni i istraživački rad i uticanje na donosioce odluka radi postizanja trajnih rešenja. Такође se uz osnaživanje prisilnih migranata paralelno osnažuje i lokalno stanovništvo, a posebno mladi da budu otvoreni i toleranti za novo i različito.

VIZIJA

Svet u kome ljudi imaju jednakе mogućnosti da ostvare svoja prava i potencijale gde god to žele živeći svoje etničke i kulturne različitosti.

MISUA

Grupa 484 u Srbiji i regionu Jugoistočne Evrope zajedno sa migrantima/kinjama, lokalnim stanovništvom, naročito mladima i organizacijama i pojedincima/kama koji sa nama dele iste vrednosti, gradi društvo jednakih mogućnosti u kom se poštuje različitost i prava svih.

DVOGODIŠNJI IZVEŠTAJ GRUPA 484

„Naša deca imaju više razumevanja za neimaštinu te se sitnjim stvarima zadovoljavaju.“ reči su jedne majke čiju je porodicu snašlo breme raseljenja.

Mi smo u ovom periodu upravo sve radili da bi sprečili da bilo ko ima razumevanja za neimaštinu i da ostane u začaranom krugu siromaštva. Osnaživali smo naše korisnike i korisnice, izbegle i raseljene, da prepoznači siromaštvo kao nemogućnost realizacije svojih prava i hrabri ih da se ne navikavaju na bespomoćnost i marginalizaciju, već da traže od odgovornih institucija i državnih organa ono što im pripada. Nismo želeli da postanu žrtve tranzicije. Naravno u tome im je bila potrebna i podrška lokalnog stanovništva – da u njima vide resurse za razvoj zajednice a ne teret, te da ulažu u razvoj njihovih potencijala. Zato smo negovali socijalnu koheziju osnažujući građansku participaciju i interkulturalnu razmenu. Lokalno stanovništvo, a posebno mladi podržavali su integraciju *pridošlica* u njihovu sredinu. Promovisali su ljudska prava i bogatstvo različitosti kojem su *pridošlice* doprinele svojom kulturom i običajima.

Osnovali smo i „Fond Jelene Šantić“ za podršku umetničkim projektima koji u sebi nose duh društvenih vrednosti - tolerancije i očuvanja mira, baš kao što je Jelenina humanistička crta bila vezana za umetnost „jer jedno i drugo povezuje svetove“.

Osim podrškom u realizaciji prava najranjivijih i razvijanjem komšijske solidarnosti, protiv siromaštva smo se borili i uticanjem na otvaranje naših granica i slobodan protok ljudi i robe. Hteli smo da podstaknemo državu da učini sve što je u njenoj moći kako bi se našli na tako poželjnoj listi – *beloj Šengenskoj listi* i postali članica evropske porodice. Naravno, mi smo zagovarali za razvijanje evropskih standarda u oblasti migracija - uspostavljanje viznog sistema shodno pravilima Konvencije o primeni Šengenskog sporazuma, uspostavljanje kontrole i integrisano upravljanje granicom, potpisivanje i sprovođenje sporazuma o readmisiji, izgradnju sistema azilantske zaštite, uspostavljanje regionalne saradnje i pune saradnje sa EU.

Ovo je bio i period tranzičije Grupe 484. Obeležili smo deset godina postojanja i rada Grupe 484 pitajući se dokle smo stigli u „gradnji grada u kome se stranac oseća kao kod kuće“ i kako ćemo naše „građevinske radove“ da nastavimo dalje. Završili smo sa realizacijom jednog strateškog plana i ušli u kreiranje novog. Izgradili smo čvrste temelje i zacrtali u projektu da ćemo raditi na humanom razvoju mlađih, smanjenju siromaštva, unapređenju realizacije ljudskih prava i na otvaranju granica naše zemlje sa željom da *prisilne migracije* zamene migracije u potrazi za znanjem, iskustvom i zabavom.

Krajem 2006. glavna projektantkinja, izvršna direktorka Grupe 484 Vesna Golić, u potrazi za svojom ličnom srećom, je ovaj sređen projekat prepustila meni i našem timu, verujući da smo toliko *uigrani* da ćemo moći sami da nastavimo sa njegovom realizacijom, ali i da unosimo nove i kreativne detalje u odnosu na izazove koji se budu pojavljivali u okruženju.

Hvala joj na kreativnom i inspirativnom vođstvu svih ovih godina i timskoj atmosferi koju je uvek negovala, smatrajući da organizaciju treba da predstavlja tim, a ne pojedinci.

Miodrag Shrestha, izvršni direktor

OLAKŠAVANJE SOCIO-EKONOMSKE TRANZICIJE - PODRŠKA RANJIVIM MIGRANTIMA/KINJAMA

Budući da je i u ovom periodu siromaštvo bila dominantna tema, Grupa 484 je nastavila da se zalaže za smanjenje siromaštva izbeglih i raseljenih osoba, zagovaranjem za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva i za njihov bolji pristup svim pravima.

Zagovaranje za implementaciju mera za izbegle i raseljene u Strategiji za smanjenje siromaštva (SSS)

Radom na terenu uočili smo da donosioci odluka i građani u lokalnim zajednicama nisu upoznati sa Strategijom za smanjenje siromaštva, a još manje sa merama

namenjenim izbeglima i raseljenima. Stoga smo organizovali okrugle stolove širom Srbije, prezentovali Strategiju, rad Savetodavnog odbora civilnog društva i mere koje se tiču izbeglih i interna raseljenih lica. Takođe smo doprineli izradi publikacija *Savetodavni odbor civilnog društva za Strategiju za smanjenje siromaštva u Srbiji* i *Smanjenje siromaštva u Srbiji – uloga civilnog društva*.

Krajem 2005. godine, u saradnji sa Programom za razvoj Ujedinjenih nacija, organizovali smo nacionalnu konferenciju o socijalnim i ekonomskim pravima izbeglih i raseljenih: *Zaboravljena kriza?* – *Siromaštvo izbeglih i raseljenih*. Konferenciju su otvorili, uz direktorku Grupe 484 Vesnu Golić, Rastislav Vrbensky, zamenik stalnog predstavnika UNDP u Srbiji i Crnoj Gori; Vladimir Tsurko, vršilac dužnosti

šefa predstavništva UNHCR i Dragiša Dabarić, komesar za izbeglice Republike Srbije. Okupili smo 155 učesnika/ca: s jedne strane predstavnike/ce institucija i organizacija specijalizovanih za probleme izbeglih i raseljenih i s druge strane razvojne agencije, nevladine organizacije, vladine institucije, lokalne institucije, i timove relevantne u oblasti smanjenja siromaštva i zadovoljenja socijalnih i ekonomskih prava građana. U radnim grupama na konferenciji su razmatrane četiri grupe problema: statusna pitanja i dokumenti; zapošljavanje i ekonomski programi; pristup socijalnoj, zdravstvenoj zaštiti i obrazovanju; smeštaj izbeglica i interna raseljenih lica.

Istraživanje efekata vladinih politika na smanjenje siromaštva izbeglih - pristup izbeglih osoba tržištu rada

U 2006. godini započeli smo istraživanje efekata vladinih politika na smanjenje siromaštva izbeglica. Istraživali smo pristup izbeglih osoba tržištu rada. Istraživanje je sprovedeno u saradnji sa istraživačkom agencijom Stratedžik marketing na uzorku od 500 ispitanika/ca sa teritorije Centralne Srbije, Beograda i Vojvodine. S obzirom da su ciljevi istraživanja bili usmereni na radna iskustva, kao i iskustva sa Nacionalnom službom za zapošljavanje (NSZ), uzorkom je obuhvaćena populacija izbeglica koja pripada kategoriji radno sposobnog stanovništva, starosti od 15-65 godina.

Strategija za smanjenje siromaštva (SSS) u Srbiji predstavlja srednjoročni razvojni okvir usmeren na smanjenje ključnih oblika siromaštva. SSS je nacionalni dokument koji sadrži analizu uzroka, karakteristika i profila siromaštva u Srbiji, kao i glavne strateške smernice za društveni razvoj i smanjenje broja siromašnih u narednim godinama. Aktivnosti predviđene Strategijom za smanjenje siromaštva usmerene su ka privrednom razvoju i rastu, sprečavanju pojave novog siromaštva usled restrukturiranja privrede i na brigu o tradicionalno siromašnim grupama.

Konačnu verziju SSS Vlada Srbije je usvojila na sednici 16. oktobra 2003. godine, a 17. februara 2005. Vlada je zadužila potpredsednika Vlade Srbije da je redovno informiše o procesu primene i koordinacije SSS u saradnji sa Timom za implementaciju SSS. Tim za implementaciju SSS je formiran u septembru 2004. godine pri kabinetu potpredsednika Vlade Srbije.

Vodeća uloga u pripremi Strategije za smanjenje siromaštva u Srbiji bila je poverena nekadašnjem Ministarstvu za socijalna pitanja čiji se mandat na projektu SSS završio izradom finalnog dokumenta. Učesnici u procesu izrade SSS su i ostala resorna ministarstva, a konsultativni proces prilikom izrade Strategije uključio je i brojne državne institucije, ali i predstavnike nevladinog sektora, lokalnih samouprava, sindikata, preduzeća, međunarodnih razvojnih partnera i Skupštine Srbije, koji su bili angažovani kroz rad nadležnih savetodavnih odbora.

Strategija za smanjenje siromaštva usklađena je sa naporima Vlade Srbije u procesu približavanja Evropskoj uniji i realizaciji Milenijumskih ciljeva razvoja Ujedinjenih nacija. Svetska Banka je SSS ocenila kao jedan od najuspešnijih dokumenata ove vrste i najnovija Strategija pomoći zemlji (Country Assistance Strategy) Svetske banke za 2005-2007. godinu u potpunosti se oslanja na SSS.

Preporuke radne grupe 2 sa **konferencije Zaboravljena kriza? – Siromaštvo izbeglih i raseljenih**, održane 1. i 2. decembra 2005. u Beogradu:

Radna grupa 2: Zapošljavanje i ekonomski programi

Pristup tržištu rada, programi zapošljavanja i osnaživanje kroz ekonomске programe ocenjeni su kao najznačajniji za izlazak iz siromaštva kategorije izbeglica i interna raseljenih lica. Zbog toga se preporučuje:

1. Dosledno i aktivno sprovođenje mera predviđenih u Strategiji za smanjenje siromaštva
2. Motivisanje i osnaživanje izbeglih i raseljenih lica za zapošljavanje i samozaopšljavanje kroz psihološke i edukativne programe uz aktivno uključivanje izbeglih i raseljenih u kreiranje programa
3. Prekvalifikacija i dokvalifikacija izbeglih i raseljenih lica nakon jasno sprovedenog istraživanja o potrebama tržišta rada, odnosno poslodavaca
4. Davanje subvencija za poslodavce pri zapošljavanju izbeglih i raseljenih lica

Potreban je i institucionalni okvir za realizaciju ekonomskih programa zato je neophodno:

5. Hitno donošenje zakona o mikrokreditiranju

Informisanje o ekonomskim programima i mogućnostima zapošljavanja kao i unapređenje saradnje državnih organa, lokalnih samouprava i nevladinog sektora takođe su ocenjeni kao vrlo važni. Zato je potrebno:

6. Distribuirati informacije o uslugama koje pružaju državni organi i NVO kroz saradnju sa nacionalnim i lokalnim medijima
7. Saradivati i udruživati resurse države i NVO u sprovođenju mera zapošljavanja pre svega u informisanju o postojećim programima
8. Uspostaviti bolju koordinaciju službi na državnom i lokalnom nivou u cilju olakšavanja pristupa dokumentima (radnim knjižicama)

U razmatranju nalaza istraživanja treba imati u vidu da je „snow ball“ metodom dobijen uzorak **izrazito dobre socio-demografske strukture**:

- **radno sposobna populacija** izbeglih od 15 do 65 godina
- **gradsko stanovništvo** – 80% (45% iz centra grada i 35% iz predgrađa; svega 9% iz prigradskog seoskog naselja i 11% iz sela)
- **srednjeg i visokog obrazovanja**
– 85% (SSS – 68%; viša i visoka – 17%; OŠ – 13% i bez škole – 1%, nepoznato – 1%)
- **više muškaraca** koji su uvek u boljem socio-ekonomskom statusu od žena (55,8% muškaraca i 44,2% žena)

Uzorkom je obuhvaćeno 66% izbeglih osoba iz Hrvatske i 34% iz Bosne i Hercegovine.

Glavni nalazi istraživanja su:

- Izbeglička populacija je izrazito proaktivna – ima više preduzetnika i samozaposlenih i više se angažuju u neformalnim i dodatnim poslovima u odnosu na opštu populaciju u Srbiji
- Uprkos aktivnosti izbegličke populacije karakteriše je znatno viša stopa nezaposlenosti (30,6%) nego opštu populaciju u Srbiji (20,6%)
- 83,5% izbeglih je u statusu nezaposlenosti duže od godinu dana, a 68% duže od 5 godina
- Među zaposlenima 27% izbeglih radi za poslodavce bez formalnog ugovora o radu, a 37% je neformalno samozaposleno – bez registrovane firme ili radnje
- Većina izbeglih je zaposlena u privatnom sektoru
- Izbeglice se oslanjaju na vlastite strategije dolaska do posla a ne na institucije

- 60,4% izbeglih nikad nije bilo prijavljeno u NSZ
- 82,8% izbeglih nije čulo niti za jedan program Nacionalne službe za zapošljavanje, a u programima je učestvovalo svega 1-3%
- 40% izbeglih je zainteresovano za započinjanje sopstvenog posla, ali čak ni oni nisu zainteresovani za programe NSZ

Ovi nalazi su nam ukazali da postoji veliki radni potencijal u izbegličkoj populaciji, te ukoliko postoji podrška države i društva izbegla populacija neće predstavljati teret već resurs našeg društva.

Unapređenje pristupa pravima raseljenih i izbeglih osoba

Direktne usluge našim korisnicima/ama u vidu psihosocijalne, informativne i pravne pomoći smo smanjili i uglavnom sveli na volontersku pomoć. Studenti/ce socijalnog rada, psihologije, pedagogije, u saradnji sa starijim aktivistima/kinjama grupe organizovali su niz susreta, radionica, zajedničkih obilazaka muzeja, pozorišta, izleta sa decom i mladima smeštenim u kolektivnim centrima u okolini Beograda.

U 2005. desile su se poplave u Banatu koje su zahtevale brzu akciju podrške porodica pogodjenih ovom prirodnom katastrofom. Organizovali smo akciju snimanja stanja nizom razgovora sa predstavnicima lokalnih vlasti i institucija kao i sa ugroženim porodicama u opština Žitište i Međa. Na osnovu izveštaja o posledicama poplave uspeli smo da sakupimo i podelimo 700 paketa humanitarne pomoći.

Informativnu i pravnu pomoć pružali smo kroz projekat **Triangl**.

OLAKŠAVANJE SOCIO-EKONOMSKE TRANZICIJE - PODRŠKA RANJIVIM MIGRANTIMA/KINJAMA

Triangl je deo mreže SEE RAN (South East European Refugee Assistance Network) koji se sastoji od 12 nevladinih organizacija iz BiH, Crne Gore, Hrvatske i Srbije. Mreža funkcioniše od 2000. godine, pružajući pravnu pomoć, savetovanje i informativnu pomoć izbeglicama u zemlji i regionu. Cilj projekta u zadnjem periodu realizacije jeste smanjenje diskriminacije i kršenja ljudskih prava izbeglica i interna raseljenih lica kroz povećanje nivoa tolerancije između članova različitih etničkih grupa i bolje informisanje zajednice o potrebama izbeglica, povratnika i raseljenih.

Osnajivali smo interna raseljene osobe za zagovaranje svojih prava i primenu UN Vodećih principa o internoj raseljenosti, kroz rad opštinskih koordinacionih grupa u 5 gradova u Srbiji (Novi Sad, Požarevac, Paraćin, Knjaževac, Niš) i edukacije o javnom zagovaranju.

Opštinske koordinacione grupe čine sve zainteresovane strane za realizaciju prava prisilnih migranata/kinja u lokalnoj zajednici – raseljena i izbegla lica, lokalna samouprava, centar za socijalni rad, poverenici Komesarijata za izbeglice, obrazovne i zdravstvene ustanove, lokalni nevladin sektor i mediji. Njihov je zadatak da kontinuirano rade na identifikovanju i rešavanju problema raseljenih i izbeglih lica na lokalnom nivou.

U 2006. u okviru Srpskog saveta za izbeglice organizovali smo **Kampanju za pristup pravima interna raseljenih lica** koja je uključivala izradu analitičkog izveštaja o pristupu pravima interna raseljenih lica i postojećim preprekama u iznalaženju trajnih rešenja. Preporuke iz analitičkog izveštaja su prezentovane donosiocima odluka na lokalnom nivou kroz 4 okrugla stola u opština: Bor, Niš, Pančevo i Smederevo. Takođe smo kroz tri kampanje (u Staroj Pazovi, Kragujevcu i Pančevu) promovisali pravo interna raseljenih lica na kulturu i obrazovanje. Projekat je promovisan kroz 3 konferencije za štampu u okviru Srpskog saveta za izbeglice (u Beogradu, Nišu i Novom Sadu), na kojima su pored predstavnika/ca medija prisustvovali i predstavnici/ce lokalnih vlasti, nacionalnih i međunarodnih aktera/ki u oblasti zaštite prava prisilnih migranata/kinja.

Srpski savet za izbeglice (SSI) je savez šest lokalnih nevladinih organizacija koje se bave problemima izbeglica i raseljenih, s ciljem da ojača njihovu ulogu i uticaj u procesu pronalaženja održivih i dugoročnih rešenja za izbegla i raseljena lica u Srbiji i regionu zapadnog Balkana, kroz zajedničko zastupanje i lobiranje. SSI je nevladina, neprofitna organizacija čija je vizija stvaranje pravednijeg sveta za izbeglice, raseljena lica i druge ljudi prisiljene da napuste svoj dom, kao i podizanje opštег nivoa tolerancije, ravnopravnosti i napretka u društvu.

Srbiju je u periodu od 16-24. juna 2005. godine posetio Valter Kalin, Specijalni predstavnik generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za interna raseljena lica. Uoči te posete okupili smo nevladine organizacije i udruženja interna raseljenih lica i zajedno sa njima pripremili pismo za gospodina Kalinu u kome smo predočili ključne probleme raseljenih i koje smo dodatno pojasnili na sastanku sa gospodinom Kalinom. Naše preporuke, posebno one koje se odnose na pravo na izbor trajnog rešenja i socijalna i ekonomski prava raseljenih, ušle su u izveštaj gospodina Kalina.

Kroz projekt **Integracija i zagovaranje za korisnike/ce koji napuštaju kolektivne centre** osnaživali smo izbegle osobe koje su napuštale kolektivne centre, kao i lokalne zajednice pogodjene procesom zatvaranja kolektivnih centara da sagledaju teškoće tokom tog procesa i zajednički rade na njihovom prevazilaženju i integraciji izbeglih osoba u zajednicu. Projekat smo realizovali u 16 opština (prikazane u doloj tabeli) u Srbiji, u partnerstvu sa Danskim savetom za izbeglice.

Izbeglice i interna raseljena lica – aktuelni statistički podaci

Prema izvorima UNHCR, od 1. novembra 2005. godine, na teritoriji Srbije (bez Kosova i Metohije) registrovano je ukupno 139 195 izbeglica. Od tog broja u kolektivnim centrima smeštene su 4 792 izbeglice (3 700 u zvaničnim i 1 092 u nezvaničnim kolektivnim centrima).

Tabela 1: Broj izbeglica iz BiH i Hrvatske

IBZBEGLA LICA U SRBIJI	
Zemlja porekla	
Bosna i Hercegovina	40 818
Hrvatska	98 377
UKUPNO	139 195

Tabela 2: Izbeglice u Srbiji – starosna i polna struktura

Uzrast	M	%	Ž	%	Ukupno	%
0-4	617	0,44	65	0,44	1 232	0,89
5-17	8 546	6,14	7 856	5,64	16 402	11,78
18-59	42 148	30,28	39 006	28,02	81 154	58,30
60 i više	15 562	11,18	24 845	17,85	40 407	29,03
Ukupno	66 873	48,04	72 322	51,96	139 195	100,00

Prema UNHCR-ovim izvorima, u Srbiji boravi i 207 554 interna raseljena lica sa Kosova i Metohije. U kolektivnim centrima smeštena su 7 444 raseljenika, i to, 5 679 u zvaničnim i 1 765 u nezvaničnim kolektivnim centrima.

Tabela 3: Interno raseljena lica u Srbiji – starosna i polna struktura

Uzrast	M	%	Ž	%	Ukupno	%
0-4	1 569	0,76	1 440	0,69	3 009	1,45
5-17	26 128	12,59	24 565	11,84	50 693	24,42
18-59	60 574	29,18	60 268	29,04	120 842	58,22
60 i više	14 716	7,09	18 294	8,81	33 010	15,90
Ukupno	102 987	49,62	104 567	50,38	207 554	100,00

Tabela 4: Broj izbeglica u opštinama obuhvaćenim projektom „Integracija i zagovaranje za korisnike koji napuštaju kolektivne centre“

Naziv opštine	Broj izbeglica
Stara Pazova	6 457
Kraljevo	1 061
Aranđelovac	1 048
Kikinda	1 027
Kruševac	761
Požarevac	732
Paraćin	523
Gornji Milanovac	509
Vrnjačka Banja	326
Bor	216
Veliko Gradište	188
Prijepolje	159
Raška	101
Rača	98
Rekovac	89
Nova Varoš	44
Ukupno	13 339

Statistički podaci o kolektivnim centrima

Tabela 5: Kolektivni smeštaj izbeglica i raseljenih u Srbiji

Vrsta smeštaja	Broj lokacija	Interni raseljeni	Izbeglice	Ukupan broj korisnika
Zvanični kolektivni centri	99	5 679	3 700	9 379
Nezvanični kolektivni centri	52	1 765	1 092	2 857
Specijalizovane institucije	91	7	1 788	1 795
Studentski domovi	36	6	325	331
Ukupno	278	7 457	6 905	14 362

Teritorijalni raspored. Šezdeset dva zvanična kolektivna centra nalaze se na području južne i jugoistočne Srbije, gotovo polovina na području opština Kraljevo, Vranje, Aleksinac,

Bujanovac i Zaječar. Deset kolektivnih centara je u Vojvodini, a sedam na području grada Beograda.

U dvadeset i dva, od 99 zvaničnih kolektivnih centara, uopšte nema izbeglih lica.

Kada je reč o nezvaničnim kolektivnim centrima, slika teritorijalnog rasporeda bitno je drugačija. Samo 13 nepriznatih kolektivnih centara nalazi se na području južne i jugoistočne Srbije, najviše na području opštine Kraljevo (pet). Međutim, čak 16 kolektivnih centara nalazi se na području Beograda, a 17 u Vojvodini. Uočava se, dakle, da je na području grada Beograda i na području Vojvodine broj nezvaničnih znatno veći od broja zvaničnih kolektivnih centara.

Izbeglih lica nema među stanarima nepriznatih kolektivnih centara u 19 slučajeva.

Veličina. Na osnovu analize broja stanara u pojedinim (priznatim i nepriznatim) kolektivnim centrima dobijena je slika o veličini kolektivnih centara koja jasno pokazuje da je broj malih kolektivnih centara među nepriznatim kolektivnim centrima višestruko veći. Gotovo polovinu svih nepriznatih kolektivnih centara čine oni centri u kojima živi ne više od 20 lica.

Tabela 6: Broj stanara u zvaničnim i nezvaničnim kolektivnim centrima – kategorijalni pregled

Broj stanara	Broj lokacija	
	Zvanični kolektivni centri	Nezvanični kolektivni centri
5-20	5	21
21-50	31	14
51-100	32	9
101 i više	31	8

Tabela 7: Promene u broju kolektivnih centara i broju raseljenih i izbeglih lica smeštenih u kolektivnim centrima, u periodu od januara 2001. do oktobra 2005., na području Srbije (bez Kosova i Metohije)

Kolektivni centri						
januar 2001.	januar 2002.	januar 2003.	januar 2004.	januar 2005.	oktobar 2005.	
402	371	298	176	124	99	
Interni raseljena lica u kolektivnim centrima						
januar 2001.	januar 2002.	januar 2003.	januar 2004.	januar 2005.	oktobar 2005.	
7 412	8 684	8 660	7 523	6 833	5 679	
Izbegla lica u kolektivnim centrima						
januar 2001.	januar 2002.	januar 2003.	januar 2004.	januar 2005.	oktobar 2005.	
20 946	17 322	13 226	7 966	5 219	3 700	

Ostanak izbeglica u Srbiji, Beograd, decembar 2005., str. 5-7

OLAKŠAVANJE SOCIO-EKONOMSKE TRANZICIJE - PODRŠKA RANJIVIM MIGRANTIMA/KINJAMA

Relevantni strateški dokumenti

Osnovni dokumenti na kojima se temelje programi, dinamika i način sprovođenja integracije izbeglica sa teritorija bivših jugo-slovenskih republika u Srbiji jesu:

- Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglica i raseljenih lica,
- Strategija za smanjenje siromaštva, i
- Sarajevska deklaracija, Mapa puta 3x3

Ostanak izbeglica u Srbiji, Beograd, decembar 2005., str. 8

(Kraljevo, Kruševac, Niš, Požarevac, Stara Pazova). Prikupljeni podaci su integrisani u studiju i prezentovani, zajedno sa važnim informacijama i znanjima iz oblasti prisilnih migracija i rodne problematike, na pet lokalnih seminara koji su okupili ključne aktere/ke u oblasti prisilnih migracija, ostvarivanja prava žena, kreiranja i provođenja socijalne politike. Ovi akteri/ke su formirali/le lokalne radne grupe i promovisali/le rodnu ravnopravnost u radu sa ženama u izbeglištvu i raseljenju u svojim sredinama. Na završnom okruglom stolu 43 aktera/ki sa lokalnog i nacionalnog nivoa razmenjivali/e su dobre prakse u ovoj oblasti.

6

Pružali smo i podršku povratku izbeglica u saradnji sa OEBS. Ovo je bio regionalni projekat koji je obuhvatio organizacije iz Hrvatske, BiH i Srbije. Razvili smo formu za monitoring realizacije prava izbeglica kroz realizaciju Sarajevske deklaracije Mape puta, prikupili smo podatke o problemima i pravnim preprekama za povratak izbeglica kroz 30 studija slučajeva i izradili pravnu analizu za prepreke povratku i reintegraciju izbeglica.

Unapređenje pristupa pravima žena u izbeglištvu i raseljenju

Kroz projekat **Izgradnja kapaciteta ključnih aktera u oblasti prisilnih migracija radi uvođenja rodne perspektive u njihov rad** nastojali smo da razvijemo rodnu osetljivost u radu organizacija i institucija odgovornih za realizaciju prava prisilnih migranata/migrantkinja, kao i da razvijemo njihovu međusobnu saradnju i saradnju sa organizacijama i telima odgovornim za realizaciju prava žena uopšte.

Projekat je započeo terenskim istraživanjem realizacije prava žena u izbeglištvu i raseljenju, provođenjem deset fokus grupa sa 100 izbeglih i raseljenih žena i 42 intervjuja sa ključnim akterima iz relevantnih profesionalnih oblasti u 5 opština u Srbiji

Izjave žena u izbeglištvu i raseljenju o realizaciji njihovih prava

Pravo na rad: „Mislim da je najveći problem žena kako naći posao jer se u gradu u kome smo raseljene posao uglavnom nalazi preko poznika, a mi smo ovde obeležene kao izbeglice odnosno raseljena lica i smatramo nas prognanima – ljudima drugog reda.“

Pravo na zdravstvenu zaštitu: „Volela bih da umesto zdravstvene potvrde imamo knjižice, jer smo na neki način obeleženi, i u startu drugačije tretirani.“

Pravo na obrazovanje: „Prvo nisam mogla da se upišem u školu ovde. Nisu uopšte imali moj smer, pa sam morala da idem u Kruševac. Tamo su me jedva primili. Rekli su da imaju puno učenika i da nema mesta za nas. Kada su nas konačno primili, bili smo tretirani kao građani drugog reda. Nismo imali svoje mesto za sedenje. Provokacija je bilo i od strane učenika i od profesora.“

Pravo na zaštitu od nasilja: „Znam za statistički podatak da se na Kosovu najmanje razvodilo brakova. Sada je možda drugačija situacija. Zbog svih ovih problema došlo je do raznih poremećaja. Posebno muškarci često rešenje za svoje probleme traže u kafani, troše i ono malo novca što ima, a u kući je još veći problem i svada.“

Pravo na socijalnu integraciju: „Božić, slava, Uskrs, nije kao u Kninu, ali se obeleži. Nema ko doči.“

Studija o ženama u izbeglištvu i raseljenju, Beograd, avgust 2006.

NEGOVANJE SOCIJALNE KOHEZIJE – OSNAŽIVANJE ZA GRAĐANSKU PARTICIPACIJU I INTERKULTURALNU RAZMENU

Socijalnu koheziju u lokalnoj zajednici negovali smo kroz osnaživanje mladih za zaštitu i promociju prava prisilnih migranata/kinja, posebno ranjivih mladih i za poštovanje i promovisanje kulturne i etničke različitosti kao bogatstva našeg društva.

Zalaganje za prava izbeglih i raseljenih

U okviru projekta Volonterski rad u funkciji integracije prisilnih migranata/kinja 33 mladih je steklo veštine aktivnog učešća u razvoju lokalne zajednice i znanje o problematici migranata/kinja. Uspostavljena je mreža od 55 volontera u 5 gradova u Srbiji (Beogradu, Nišu, Kragujevcu, Užicu, Staroj Pazovi) koji su podržavali integraciju prisilnih migranata/kinja u lokalnu zajednicu. Takođe je u tih 5 gradova podignuta informisanost građana o poteškoćama sa kojim se suočavaju prisilni/e migranti/kinje prilikom realizacije svojih prava.

Kroz projekat **Lokalne koalicije za smanjenje siromaštva ranjivih mladih** razvijali smo partnerstvo između mladih, organizacija civilnog društva, javnog i privatnog sektora za monitorisanje implementacije mera namenjenih ranjivim mladima u lokalnoj zajednici u okviru Strategije za smanjenje siromaštva (SSS). Formirano je 5 lokalnih koalicija za smanjenje siromaštva ranjivih mladih u 5 gradova u Srbiji (Kikinda, Užice,

Iz izveštaja volonterke iz Pančevačke grupe:

„Prva poseta centru bila je teža nego što smo mi možda očekivali. Trebalo je da upoznamo ljudе, uspostavimo sa njima takav odnos da nam veruju i da pristanu da govore u filmu. Čika Miša i njegova supruga su od početka verovali da ima smisla praviti film o izbegličkom životu i na taj način podsetiti na položaj izbeglica. Naravno da volonteri ne mogu doprineti nekim velikim promenama u životima tih ljudi, ali skretanje pažnje da oni postoje i da su naši sugrađani bio je cilj naše akcije.“

Iz izveštaja volonterke iz Kragujevačke grupe:

„Radionica je pokazala veliku empatiju članova volonterskog tima kad je problem izbeglištva i raseljenja u pitanju iako se njihovi životi odvijaju prilično udaljeno od vršnjaka koji su u toj situaciji. Takođe je pokazala da njihova saznanja o ovom problemu postoje u priličnoj meri, samo nisu osvećena, kao i da su svesni svojih (ne)mogućnosti da u većoj meri utiču na njegovo rešavanje.“

Kragujevac, Niš i Beograd) - oko 100 predstavnik/ca mladih, NVO sektora, institucija i medija edukovano je o SSS i monitorisanju. Zatim su u periodu od 3 meseca identifikovani indikatori implementacije SSS - postojeće mere i programi namenjeni mladima u njihovim lokalnim sredinama.

NEGovanje socijalne kohezije – osnaživanje za građansku participaciju i interkulturnu razmenu

Spisak članica lokalnih koalicija	
Članovi koalicije Kikinda	Članovi koalicije Niš
1. Centar za socijalni rad	40. Dom Duško Radović
2. Opštinska uprava poverenik za izbeglice	41. Niško udruženje studenata sa hendikepom
3. Društvo za pomoć mentalno nedovoljno razvijenim osobama	42. NVO Centar za ljudska prava Niš
4. Učenički parlamenti Tehničke i Ekonomski škole i Gimnazije	43. Centar za socijalni rad „Sveti Sava“
5. Učenički Ekonomski škole i Gimnazije	44. Uprava za dečju, socijalnu i primarnu zdravstvenu zaštitu
6. Grupa „Reaguj“	45. NVO Ženski prostor
7. Institut za pedagoška istraživanja, Beograd	46. Gradska opština Medijana
8. Organizacija slepih	47. Gradska opština Palilula
9. Nacionalna služba za zapošljavanje	48. Gradska opština Pantalej
10. Dom omladine Kikinda	49. JP „Narodne novine“
11. predstavnici Tehničke škole Kikinda	50. NVO Centar za razvoj građanskog društva "Milenijum"
12. i predstavnici srednje stručne škole „Miloš Crnjanski“	51. Gradska opština Crveni Krst
Članovi koalicije Kragujevac	52. NVO „Srećna Porodica“
13. Centar za socijalni rad	53. NVO HUR
14. Odeljenje Dečjeg doma „Mladost“	54. Radio Niš
15. Nacionalna služba za zapošljavanje	55. NSZ filijala Niš
16. Povereništvo za izbeglice	Članovi koalicije Palilula - Beograd
17. NVO Tango	56. Centar za socijalni rad
18. Lokalna samouprava	57. Crveni krst, opštine Palilula
19. NVO Ric	58. Kancelarija za nacionalne manjine opštine Palilula
20. Studentska unija Kragujevca	59. Kancelarija za mlade opštine Palilula
21. Unija đačkih parlamenata	60. Udruženje studenata sa hendikepom
22. NVO Nova nada	61. Studentska unija Srbije
23. Crveni krst Kragujevac	62. Nacionalna služba za zapošljavanje, filijala Palilula
24. Socijalna kooperativa „Vivere-Živeti“	63. NVO Ažin
25. Grupa đaka „Sopče“	64. SOOO „Braća Stamenković“
26. NVO Jazas	65. Dom zdravlja Palilula
Članovi koalicije Užice	66. KBC Zvezdara
28. Regionalna privredna komora	
29. Užički centar za ljudska prava i demokratiju	
30. Nacionalna služba za zapošljavanje	
31. Zavod za zaštitu zdravlja	
32. Užički centar za prava deteta	
33. Predstavnik užičkih studenata	
34. MPS ŠU Užice	
35. Predstavnik đačkog parlamenta užičke gimnazije	
36. ARDI-udruženje za žrtve nasilja	
37. Akademika – kulturna obrazovna mreža	
38. SO Užice	
39. Udruženje CER	

Iz izveštaja lokalne koalicije u Kragujevcu:

„Izbegla i raseljena lica - Prema podacima Komesarijata za izbegla lica, u 2003. godini bilo je **2.257 izbeglih 13.300 raseljenih lica**. Po poslednjem popisu iz 2005. godine evidentirano je 865 izbeglih lica, dok se broj raseljenih nije bitnije promenio. Najveći broj izbeglih se opredelio za uzimanje državljanstva i ostanak u Srbiji. Od ukupnog broja ovih lica, **oko 3.600 su mлади до 18 година** koji su nastavili školovanje u kragujevačkim osnovnim i srednjim školama. Socijalno zaštitno pravo na MOP, ostvaruje u proseku oko 40 porodica sa decom, raseljenih sa Kosova. Na smeštaju u ustanovama socijalne zaštite nema lica starosti do 29 godina. Iskustva u radu CSR govore da je značajan broj raseljenih sa stambenim problemima. Iako većina ima svoje stambene objekte u Kragujevcu, sagrađene, jedan broj ovih lica živi u kolektivnim centrima, ili kao podstanari. Ipak, poslednjih godina, grad je uz pomoć donatora uspeo da obezbedi stanove za jedan broj lica koja su živela sa svojim porodicama u kolektivnom smeštaju. U 2005. godini 26 izbeglih lica i 9 raseljenih su sa svojim poradicama useljeni u nove stanove. U 2006. godini započeta je izgradnja 76 stanova iz programa Habitata, od kojih je 61 namenjen izbeglim licima. Ono što predstavlja problem za planiranje mera i aktivnosti za ova lica je neažurna dokumentacija i nepostojanje baze podataka koja bi omogućila sagledavanje socijalne slike njihovih porodica.“

Tim Vlade Republike Srbije za implementaciju SSS je podržao realizaciju ovoga projekta. Projekat smo prezentovali na Drugoj nacionalnoj konferenciji o Smanjenju siromaštva koju je 20. septembra 2006. u Beloj Crkvi organizovala Vlada RS.

Plemenito odrastanje

Ovaj projekat je bio namenjen najranjivijima u izbegličkoj i raseljeničkoj populaciji - deci i mladima sa razvojnim teškoćama,

ali i njihovim vršnjacima, da razviju aktivistički duh i solidarnost prema svojim sugrađanima. I jedne i druge smo osnaživali da postanu aktivni učesnici u životu svoje zajednice kroz seminare, radionice i odlaske na sportska i kulturna događanja. Uticali smo i na lokalnu zajednicu da ih prihvate kao punopravne članove društva kroz okupljanje korisnika/ca, njihovih roditelja, predstavnika/ca relevantnih institucija i organizacija; identifikovanje prepreka inkluziji ove dece i porodica u društvo i osmišljavanje načina da se one prevaziđu.

U 2006. rad sa ovom decom i mladima u potpunosti su preuzezli volonteri i volonterke Grupe 484: Draženka Čelebičanin, Gordana Balaban, Maja Golić, Siniša Volarević i Milena Jocić.

Uz Draženkino vodstvo, mališani su napravili odličnu predstavu Čarobnjak iz Oza sa kojom su nastupali u Dečijem kulturnom centru i u Rex-u.

Veliko hvala dugujemo Nenadu Radoviću, vlasniku igraonice „Cirkus“ koji je svoj prekrasan prostor od 750 m² na Južnom Bulevaru, opremljen izuzetno atraktivnom ponudom igračaka i sprava, ustupio našim mališanima.

Mladi, uključeni u sve naše projekte, obeležavali su međunarodne dane važne za senzibilisanje javnosti za problematiku ljudskih prava, volonterizma i prisilnih migracija:

**Svetski dan izbeglica
(20. jun)**

Ovaj dan svake godine obeležavamo nizom javnih događanja - od prezentacije filmova i knjiga, preko organizovanja javnih tribina i niza medijskih prezentacija, do uličnih akcija.

U 2005. učestvovali smo u obeležavanju desetogodišnjice zbega izbeglica ispred hrvatske vojne akcije Oluja u Centru za kulturnu dekontaminaciju. U 2006. u Beogradu je organizovana tribina pod nazivom *Izbeglištvo kao tema*. U okviru

tribine predstavljene su knjige: *Studije o izbeglištvu*, priređivača Ivana Milenkovića i *Deset godina posle*, An Lejle Olivije. Izdavač obe knjige je Grupa 484. Učesnici tribine bili su Vladimir Tsurko, zamenik šefa predstavništva UNHCR za Srbiju i Crnu Goru, profesorka Jelena Vlajković, Ivan Milenković, filozof, Predrag Šarčević, etnolog i Vesna Golić, izvršna direktorka Grupe 484.

Pod nazivom *Volimo Beograd svakog dana po malo* volonteri/ke su informisali/e pro-laznike Knez Mihailove ulice o Svetskom danu izbeglica, podelom UNHCR-ovih lileta. Takođe je za raseljenu decu i njihove domicilne vršnjake organizovana radionica u Kulturnom centru Beograda.

U Kragujevcu je Svetski dan izbeglica obeležen, prezentacijom filma o izbeglicama Grupe 484 *Povratak*, promocijom knjige *Deset godina posle*, uličnim performansom i podelom lileta. Akcija je organizovana u pešačkoj zoni u centru grada da bi što više ljudi moglo da se upozna sa problemom izbeglih i raseljenih lica. Očigledno je da je ova akcija ostavila utisak na građane Kragujevca: „Znao sam da je danas Dan izbeglica, jer sam čuo Andelinu Žoli na TV-u, ali tek sad malo više shvatam tu problematiku.“ „Ne bi trebalo da se čeka Dan izbeglica da se u ljudima probudi svest o takо velikom problemu.“ Akcija je bila popraćena i u lokalnim medijima.

U Staroj Pazovi, volonteri/ke su pod nazivom *Kakve smo mi komšije?*, promovisali/e publikacije Grupe 484 - *Studije o izbeglištvu i Deset godina posle*, u kulturnom centru. Na promociji je o knjigama govorio filozof Ivan Milenković, a pesnikinja Mirjana Sokolović je dala svoj doprinos ovoj akciji pesmom *Iskrenje duše*. Volonteri/ke su svojim glumačkim umećem prikazali odlomak knjige *Deset godina posle*. Lokalni mediji u Staroj Pazovi su kroz najavu akcije i izveštaj o akciji ispratile trud volonterskog tima.

Pančevci su prikazali svoj dokumentarni film *Nevidljivost* o životu ljudi u kolektivnom centru i predstavili knjigu *Deset godina posle* u Domu omladine Pančevo. Napravili su i podelili 1000 flajera, 60 plakata i specijalnih pozivnica. Najavili su događaj u lokalnim novinama i na televiziji. Pozvali su predsednika opštine, ljudi iz Komesarijata za izbeglice, ljudi iz Kolektivnog centra, predstavnike/ce medija. Došlo je oko 30 ljudi i volonteri/ke su bili razočarani: „Ovako mali broj zaista potvrđuje da su izbeglice zaboravljene i da nikome nije stalo do njih.“ Međutim, to ih je još više učvrstilo u uverenju da je njihova aktivnost u ovoj oblasti neophodna.

Užičani su svoju akciju informisanja građana o izbegličkoj i raseljeničkoj populaciji izveli u dva dela. Bila je to ulična akcija deljenja lifleta, postavljanja plakata, medijskih nastupa /Užičke novine, radio Užice/ i promocija knjige *Deset godina posle* kroz dramsku obradu volonterske grupe. Takođe, volonteri/ke su na osnovu izveštaja o ljudskim pravima izbeglica, interno raseljenih lica, povratnika i azilanata Grupe 484 napravili prezentaciju na koju su pozvali oko 30 predstavnika/ca iz lokalne samouprave Užica.

10

Svetski dan siromaštva (17. oktobar)

Grupa 484 se pridružila Globalnoj akciji u borbi protiv siromaštva (Global Call to Action Against Poverty - GCAP) kampanjom nošenja belih traka sa porukom **POVEŽI/PRENESI/PORUKU**. Tokom obe godine u saradnji sa našim partnerskim organizacijama organizovali smo ovu kampanju širom Srbije.

Partnerske organizacije angažovane u akciji bile su:

- AŽIN, Beograd
- Snaga prijateljstva – Amity, Beograd
- Studentska unija Srbije (SUS), Beograd
- Koalicija mladih Kikinde, Kikinda
- Grupa učenika Prve kragujevačke gimnazije "Sopče", Kragujevac
- Romski informativni centar, Kragujevac
- Centar za ljudska prava – Niš, Niš
- Centar za razvoj građanskog društva Protecta, Niš
- Jazas, Užice
- Udruženje za dečju i cerebralnu paralizu Užice
- Užički centar za ljudska prava i demokratiju, Užice
- Užički centar za prava deteta, Užice
- Nacionalna služba za zapošljavanje, filijala Užice

Bili smo i na EXIT-u! Bili smo i u Narodnoj Skupštini, na okruglom stolu Borba protiv siromaštva – korak prema prosperitetu! Dobili smo i veliku podršku medija, pogotovo B92 i poznatih ličnosti koje su zajedno sa nama delile bele trake i liflete.

U Beogradu, Dragoljub Đuričić i Igor Monteniger, obučeni u bele majice sa sloganom kampanje **POVEŽI/PRENESI/PORUKU**, zajedno sa volonterima Grupe 484, razgovarali su sa građanima i delili bele trake – narukvice na kojima je isписан slogan kampanje. Građani su odgovarali na pitanje *Šta vas čini manje siromašnim?* i svoje odgovore ispisivali na bele trake od papira. Za nepuna dva sata podeljeno je gotovo 1.500 belih traka – narukvica i ispisano približno toliko poruka na papirnatim belim trakama. Pored Đuričića i Iгора Montenigera, akciji su, u različitim trenucima, prisustvovali Rambo Amadeus, Dragan Đilas, Vesna Piperski-Tucakov, Vlada Janjić, Miki, frontmen grupe Čarter bend, Darkwood Dub i drugi. Hvala vam!

Svetski dan volontera (5. decembar)

Vašar volontera/ki *Volonter/ka sam tim se dičim* održan je u Studentskom kulturnom centru (SKC) u Beogradu.

Manifestaciji je prisustvovalo 70-tak volontera/ki iz 11 različitih organizacija iz 11 gradova iz Srbije i to: Subotice, Vranja, Ivanjice, Kikinde, Zrenjanina, Bele Crkve, Niša, Stare Pazove, Kragujevca, Užica i Beograda.

Prvi deo manifestacije bile su promocije tri priručnika o volontertvu – *Akcija* Grupe 484, UNICEF priručnik o volontertstvu i KAP - *Kreativno Aktivni Priručnik* grupe srednjoškolaca Prve kragujevačke gimnazije Sopče. Promovisan je i web site za mlade (<http://ljubis2006.grupa484.org.yu/>).

Posle promocija, volonteri/ke su imali prilike da se uz muziku druže i vide promotivne materijale organizacija koje su prisustvovalo vašaru. Takođe, volonteri/ke koji su prisustvovali Susretu mogli su pred kamerom u ispovedaonici da ostave svoje odgovore na pitanja *Zašto volontiram? i Koje je moje najbolje volontersko iskustvo?* Odgovore na ova pitanja mogli su da ostave i na velikim panoima koji su bili instalirani u sali. Svoj odgovor su mogli da napišu, nacrtaju, iseku i naprave od papira ili da ga snime na diktafon. O ovom događaju je izveštavalo 7 pisanih i elektronskih medija.

VIDITE LI NASILJE NAD ŽENAMA?

Svetski dan ljudskih prava (10. decembar)

Ovaj dan volonteri/ke Grupe 484 tradicionalno obeležavaju uličnom kampanjom kićenja drveta ljudskih prava porukama o ljudskim pravima.

U 2005. godini je u 8 gradova - Bačkoj Palanci, Prokuplju, Prijepolju, Ivanjici, Gornjem Milanovcu, Sremskoj Mitrovici, Staroj Pazovi i u Beogradu - sakupljeno oko 3000 poruka. Mediji koji su ispratili akciju su: TV Studio B, nacionalni dnevnik RTS, Staropazovački radio, Pazovačke novine, TV Gornji Milanovac, TV BAP, radio BAP (Bačka Palanka) i druge lokalne radio i televizijske stанице.

U 2006. godini u tri grada – Beogradu, Ivanjici i Staroj Pazovi - sakupljeno je 2700 poruka. Događaj je takođe bio medijski popraćen: emisija na Radio Ivanjici i promotivni džingl koji je išao na radiju nedelju dana; u Staroj Pazovi su volonteri/ke gostovali/e na lokalnoj radio stanici; i u Beogradu – na radiju INDEX i Radio SKC išle su najave događaja i direktna uključenja sa akcijom, i TV reportaže o akcijama išle su na Studiju B i Happy TV.

Vidite li nasilje nad ženama? – 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama (25. novembar – 10. decembar)

Pridružili smo se akciji *Autonomnog ženskog centra i u okviru Srpskog saveta za izbeglice* uradili 1000 lifleta sa informacijama i porukama namenjenih ženama u izbeglištvu i raseljenju, kao posebno osetljivoj grupi žena. Distribuirali smo ih u tri grada u Srbiji.

U Kragujevcu, volonterska grupa iz kragujevačke gimnazije preuzeala je liflete i priključila se uličnoj akciji informisanja javnosti o nasilju nad ženama čiji je organizator bila *SOS sigurna kuća*, Kragujevac. Lifleti su narednih dana distribuirani i u Centru za socijalni rad, Kragujevac i izbegličko/raseljeničkom kampu Trmbas, na periferiji grada.

U Nišu u saradnji sa *Centrom za ljudska prava* volonteri/ke su učestvovali/le u deljenju lifleta namenjenih ženama u izbeglištvu i raseljenju u akciji koju je u ovom gradu vodila organizacija Osvit - SOS telefon za Romkinje i decu žrtve nasilja.

U Užicu, u okviru akcije čiji je organizator bio *Ženski autonomni centar*, učenici/ce užičke gimnazije, delili su liflete u centru grada.

Poruke sa drveta ljudskih prava

- svi imaju pravo da se raduju malim stvarima i normalnom životu;
- imam pravo na bolje sutra; da svima bude dobro jer samo tada će i meni stvarno biti dobro;
- hoću da imam pravo na dostojanstven život što podrazumeva obezbeđivanje neophodnog minimuma za normalan život;
- da sebi i drugima činim život boljim;
- pravo na dostojanstven život u svim segmentima

Promovisanje interkulturalnosti i interetičnosti

Jednačina sa dve upoznate

Mladi iz pet gradova u Srbiji – Beograda, Užica, Vranja, Subotice i Bele Crkve – istraživali su bogatstvo kulturne i etničke različitosti u njihovim sredinama i promovisali ga kroz prezentacije u svojim zajednicama. Koristili su model istraživanja *Istорије свакодневног живота*.

Istraživali su u arhivama i muzejima ali u svojoj porodici i komšiluku, beležili priče starih sugrađana, pregledali stare porodične fotografije, prevrtali stare ormare i iščitavali stare novine i knjige.

Teme istraživanja i prezentacija bile su različite: Kumstvo među romskim i srpskim porodicama u Vranju; Naše komšije, naši najbolji prijatelji - Jevreji i Slovenci u Beogradu; Šta su izbeglice i stranci doneli u Užice; Zajedno u dobru i u zlu - interkulturni i interetnički odnosi u Beloj crkvi u bližoj prošlosti; Razvoj medicine u Subotici - etika iznad politike.

Regionalna škola tolerancije

Sedmodnevni letnji kamp u Srbiji je okupio tridesetak mladih iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije da bi zajedno radili na temu razvoja tolerancije u regionu i proizveli web site koji će podržavati širenje njihovih ideja i CD sa produktima kampa <http://ljubis2006.grupa484.org.yu>.

Pre i posle kampa mladi u Tuzli, Zagrebu, Kutini, Dimitrovgradu i Beogradu radili su na istraživanju i prezentaciji sopstvene sredine i uspostavljanju komunikacije među mladima u regionu. Projekat smo organizovali u saradnji sa volonterima *Mreže mladih Hrvatske*, volonterima *Centra za ljudska prava* u Tuzli i volonterima Grupe 484 iz Dimitrovgrada.

Studijska poseta nastavnika iz multietničkih zajednica u Srbiji

Nastavnici iz 15 gradova Srbije - Alibunar, Bački Petrovac, Bela crkva, Beograd, Bosilegrad, Bujanovac, Dimitrovgrad, Kovačica, Leskovac, Niš, Novi Pazar, Preševu, Senta, Subotica, Vranje – upoznali su se programima rada stranih misija i domaćih nevladinih organizacija u oblasti multikulturalnosti kroz trodnevnu posetu Beogradu.

Posetili su Misiju OEBS u Srbiji, gde im je domaćin bio Anthony Pahigian, zamenik Šefa Misije OEBS u Srbiji; i Misiju Saveta Evrope, gde su im domaćini bili Denis Huber, specijalni predstavnik generalnog sekretara Saveta Evrope u Srbiji i Vladan Joksimović, savetnik za ljudska prava Saveta Evrope u Beogradu.

Upoznali su se sa radom nevladinih organizacija *Most*, *Hajde da*, *Fond za otvoreno društvo*, *Centar za prava dece* i *Grupa 484*. Uživali su i u predstavi Narodnog pozorišta *Kovači* i filmskom programu festivala *Slobodna zona* u bioskopu *Rex*, ali i u čarima *Skadarlije*.

Interkulturno/multikulturalno obrazovanje od prakse do politike

Nevladina organizacija *Most* pozvala nas je na saradnju, da pretočimo naše bogato iskustvo u radu sa mlađima na temu multikulturalnosti i interkulturnosti u priručnik za srednje škole, dok oni razvijaju standarde u obrazovanju na ovu temu. Profesori i mlađi uskoro će dobiti standarde i priručnik na osnovu kojih će moći da se na zanimljiv i interaktivan način bave bogatstvom različitosti našeg društva.

PODRŠKA PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA – PODIZANJE STANDARDA U OBLASTI MIGRACIJA

U 2005. Srbija i Crna Gora je dobila od Evropske unije 12. aprila pozitivnu Studiju o izvodljivosti. Uredba Saveta EU br. 539/01 jasno je postavila kriterijume koji moraju biti zadovoljeni da bi se država svrstala na pozitivnu listu viznog režima EU. Budući da se ti kriterijumi direktno tiču izgradnje politike upravljanja migracionim tokovima zemlje, Grupa 484 koja okuplja eksperte u oblasti migracionih tema, nastojala je da svoj puni doprinos.

Ka beloj Šengenskoj listi

U 2005. razvili smo projekat **Olakšavanje procesa evropske integracije kroz uvođenje evropskih standarda u upravljanje migracijama**, želeći da odgovorimo na pitanja zašto naša zemlja nije na beloj Šengenskoj listi i šta može da se uradi u oblasti migracija da bi se na njoj našla.

Same izjave visokih zvaničnika EU, ali i Uredba Saveta EU br. 539/2001 jasno

ukazuju da prvi koraci koje vlasti u Srbiji moraju preduzeti na putu pune liberalizacije viznog režima EU jesu institucionalno-tehničke prirode. Potrebno je uspostaviti vizni sistem shodno pravilima Konvencije o primeni Šengenskog sporazuma, uspostaviti kontrolu i integrirano upravljanje granicom, potpisati sporazume o readmisiji i u potpunosti ih sprovoditi, izgraditi sistem azilantske zaštite, uspostaviti regionalnu saradnju i punu saradnju sa EU.

Upravo o tome smo nastojali da informišemo donosioce odluka i javnost kroz okrugle stolove u Užicu, Subotici, Dimitrovgradu i Beogradu; informativni materijal i 50 minutni film *Na putu ka beloj šengenskoj listi*. Održali smo sastanke sa preko 50 nacionalnih i međunarodnih ključnih aktera i 200 predstavnika lokalne zajednice i predložili mere praktičnih politika kroz publikaciju *Ka beloj šengenskoj listi*.

Ovaj projekat se pokazao kao vrlo koristan i visoko su ga vrednovali predstavnici državnih institucija i javnosti, pogotovo

mladi koji su se javljali da volontiraju na projektu kako bi dali svoj doprinos rešavanju ovog problema.

Indikator njegove važnosti bilo je i neposredno razvijanje regionalnog projekta **Zemlje zapadnog Balkana - Regionalni odgovor na pitanja liberalizacije režima viza** u saradnji sa Institutom za međunarodnu politiku i ekonomiju i Evropskim pokretom podržanog od strane Balkanskog fonda za demokratiju i Fonda za otvoreno društvo. U periodu od januara do aprila 2006. godine, održana su u Srbiji četiri okrugla stola posvećena pitanjima Srbije kao emigracionog, tranzitnog i imigracionog područja, evropskim integracijama i readmisiji, evropskim integracijama i reformi viznog sistema i konačno kontroli granica i integrisanog upravljanja granicom. Ove teme dominirale su i na regionalnom okruglom stolu maja 2006. godine sa stručnjacima iz regiona Zapadnog Balkana. Tada je predloženo vladama zemalja zapadnog Balkana da olakšaju/oslobode vizni režim unutar regiona i međusobno sarađuju u sprovođenju reformi, a u cilju dostizanja standarda EU u oblasti viza, azila, migracija i upravljanja granicom.

U 2006. takođe smo pozvani da učestvujemo u projektu **Monitoring procesa približavanja Srbije EU i evropeizacija Srbije** koji realizuje Fond za otvoreno društvo. Grupa 484 je pristupila izradi dela izveštaja civilnog društva o stanju ljudskih prava koji se odnosi na problem azilantske zaštite u Srbiji i politiku prema strancima, te je izradila izveštaj Pravo na azil i položaj stranaca u republici Srbiji.

PODRŠKA PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA – PODIZANJE STANDARDA U OBLASTI MIGRACIJA

Kampanja zagovaranja za donošenje Zakona o azilu Republike Srbije

U okviru Srpskog saveta za izbeglice podizali smo svesnost predstavnika/ca državnih organa, civilnog društva i akademске zajednice o potrebi hitnog usvajanja zakona koji bi na celovit način regulisao oblast azilantske zaštite. Izradili smo analitički izveštaj o problemima azilantske zaštite u Srbiji uz primere regionalnih iskustava i organizovali okrugle stolove o azilantskoj zaštiti u Novom Sadu, Nišu i Beogradu. Imali smo i studijsku posetu kolegama/inicama iz Bosne i Hercegovine koji se bave ovim problemom u javnom i civilnom sektoru.

Povratak iz Zapadne Evrope na osnovu sporazuma o readmisiji

U 2005. godini posebno smo osvetlili problem povratka građana Srbije i Crne Gore iz zemalja zapadne Evrope na osnovu ugovora o readmisiji. Procena Saveta Evrope iz 2003. godine jeste da će iz Evrope biti vraćeno od 50.000 do 100.000 ljudi državljana Srbije i Crne Gore (iz Nemačke 30.000, Holandije 12.000, Belgije 3.000, Švajcarske 3.000, Luksemburga 3.000). Taj broj je verovatno veći, jer se prema podacima vlade Nemačke u ilegalnom statusu nalazi čak 100.000 od ukupno 600.000 građana Srbije i Crne Gore koji borave u toj zemlji.

Organizovali smo fokus grupe sa svim važnim akterima u ovoj oblasti i produkovali studiju sa preporukama za unapređenje prava ove grupe vulnerabilnih migranata.

„Pozicija i preporuke Grupe 484 u vezi sa povratom državljanima Srbije i Crne Gore iz zemalja Zapadne Evrope jedan je od najboljih dokumenata na ovu temu objavljenih u Srbiji i Crnoj Gori koji sam do sada video.

Smatram da će IOM-ova zbirka važnih dokumenta biti obogaćena ovim izveštajem.“ Predstavnik IOM

Istraživač Tima za društvene mere i politike Grupe 484, Danilo Rakić, učestvovao je i u radnoj grupi za izradu *Nacrta strategije za integraciju povratnika na osnovu sporazuma o readmisiji*, koja je svetlo dana ugledala 2006. godine. U 2006. učestvovao je i u izradi priručnika za postupanje lokalnih institucija u okviru integracije povratnika.

Zagovaranje na nivou Evropske Unije za održivi povratak u regionu

Grupa 484 je kroz ovaj projekat *Evropskog saveta za izbeglice i egzil* (ECRE) osnaživala svoje kapacitete da zagovara na nivou Evropske unije o problemima korisnika/ca odnosno predstavljanju njihovih problema, kao problema koji se tiču i Evropske unije. Na zajedničkom seminaru u Zagrebu dogovorili smo se o smernicama zajedničkog rada i izradi nacionalnih studija o problemima povratka u regionu Jugoistočne Evrope.

Godišnji izveštaji o ljudskima pravima prisilnih migranata i migrantkinja u Srbiji i Crnoj Gori

Grupa 484 je u toku ove dve godine objavila dva izveštaja – Godišnji izveštaj za 2004: *Ljudska prava izbeglica, raseljenih lica, povratnika i azilanata u Srbiji i Crnoj Gori i Godišnji izveštaj (2005.) o stanju ljudskih prava izbeglica, internu raseljenih lica, povratnika, azilanata i žrtava trgovine ljudima u Srbiji i Crnoj Gori*.

Izveštaji su se bazirali na terenskom istraživanju u Srbiji i Crnoj Gori uključujući i Kosovo i Metohiju, kao i na analizi relevantnih dokumenata u ovoj oblasti – međunarodnih konvencija i ugovora, dokumenata Evropske unije, Saveta Evrope, međudržavnih sporazuma, analizi zakonodavstva Srbije i Crne Gore, pozicija i preporuka UNHCR, Međunarodne or-

ganizacije za migracije (IOM), i izveštaja međunarodnih i regionalnih nevladinih organizacija.

Svrha ovih izveštaja bila je da podigne nivo razumevanja kompleksnog problema prisilnih migracija među donosiocima odluka na svim nivoima, da podstakne javnu debatu u medijima, stručnoj javnosti i političkim forumima o problemima prisilnih migracija i obavezama Srbije i Crne Gore u tom pogledu. Putem publikacije i medija oko 800 međunarodnih, nacionalnih i lokalnih ključnih aktera u ovoj oblasti upoznato je sa statusom prisilnih migranata/kinja.

Univerzitetska biblioteka Svetozar Marković je zamolila da dobije Izveštaj radi međunarodne razmene – izveštaj su tražile Univerzitetska biblioteka iz Pittsburgha i Stenforda i Kongresna biblioteka iz Washingtona.

Razvijanje regionalnih kapaciteta i saradnje u oblasti migracija

Razna stručna znanja o migracijama postoje u našoj sredini (rasuta) na referentnim fakultetima i institutima, ali nema sinhronizovanog multidisciplinarnog (ni interdisciplinarnog) pristupa kao ni fokusiranosti na migracije kao na veliku temu koja, sama po sebi, zaslužuje da bude predmet posebnog proučavanja. Takođe, nema uvida u znanja i aktivnosti koje u ovoj oblasti postoje u svetu, nema saradnje ni razmene iskustava (osim sporadično, u skladu sa ličnim interesovanjima profesionalaca u ovoj oblasti). A bez takvog pristupa, ni dalji koraci, pre svega: stvaranje adekvatnih socijalnih mehanizama za tretiranje izbeglištva, internog raseljenja, azilantskog statusa, povratništva na osnovu ugovora o readmisiji nisu mogući.

Ovaj uvid nas je naveo da razmišljamo o osnivanju regionalnog Centra za migracije koji bi okupio stručnjake/inje u regionu, sakupio postojeću literaturu,

znanja i istraživanja u oblasti migracija i kontinuirano radio na izgradnji regionalnih kapaciteta, te istraživanjima i aktivnostima zagovaranja. Centar bi, po ovoj ideji, uticao na donosioce odluke i javnost u cilju razvijanja koherentnog, sveobuhvatnog i celovitog odgovora na problematiku migracija.

Krenuli smo u razvijanje regionalnog Centra za migracije kroz organizovanje Škole o migracijama i Studiju izvodljivosti takvog centra u regionu.

Školu o migracijama organizovali smo u saradnji sa nevladinom organizacijom Međunarodnom mrežom pomoći – IAN. Programom Škole obuhvatili smo korpus teorijskih i empirijskih znanja i veština neophodnih za razumevanje prisilnim migracijama.

Program Škole o migracijama:

Predavanja

Prisilni migranti/kinje i moderna država, Ivan Milenković,
Savremeni migracijski tokovi i tipologija migracija, Marija Babović
Izbeglice i raseljeni u zemlji i regionu, Miroslav Medić
Međunarodno pravo u oblasti prisilnih migracija, Vladimir Petronijević
Evropske integracije i migracioni tokovi na Balkanu, Milorad Ivanović
Domaća legislativa u oblasti prisilnih migracija, Siniša Soro
Readmisija, Danilo Rakić
Prisilne migracije i HIV, Violeta Andđelković
Psihosocijalni aspekti prisilnih migracija, Staša Vuković
Psihosocijalna istraživanja prisilnih migracija, Branko Vučadinović

Radne grupe

Psihosocijalna grupa
Grupa za društvene mere i politike

Prateći program

Promocija knjige „Studija izbeglištva“, Ivan Milenković i Predrag Šarčević
Neproftna reklama, Jasmina i Vlada Petrović
Film „Povratak“, Svetlana i Zoran Popović
Psihodrama – iskustvo grupne terapije, Biljana Đorđević

Škola je obuhvatila 36 studenata/kinja završnih godina fakulteta društvenih nauka, predstavnike/ce nevladinih organizacija i državnih institucija koji su imali ličnu i profesionalnu motivaciju za učenje u ovoj oblasti. Učesnici/ce škole su imali i praktične zadatke. Jedna grupa je realizovala istraživanje socijalne distance raseljenih osoba u odnosu

na druge socijalne i etničke grupe, a druga grupa je izradila predlog mera i politike za unapređenje socio-ekonomskog položaja izbegličke i raseljeničke populacije. Predavanja i vežbe pretočeni su u publikaciju Škola o prisilnim migracijama.

Istovremeno smo angažovali nezavisne konsultante Martina Baldwin-Edwards i Dr Elizabeth Mestheneos da urade **Studiju izvodljivosti** za regionalni Centar o migracijama. Studija je pokazala neophodnost regionalne saradnje u oblasti migracija, ali nas je i usmerila na razvijanje te saradnje bez velikih ulaganja u infrastrukturu, odnosno izgradnju Centra kao takvog. Martin i Elizabeth su nam ukazali da možemo ostvariti regionalnu saradnju i razviti

Ovi nalazi vodili su razvijanju projekta **Osnaživanje prekogranične saradnje na Zapadnom Balkanu u upravljanju migracijama**. U Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Makedoniji, Rumuniji i Srbiji (sa Kosovom i Metohijom), identifikovali smo stručnjake/kinje u oblasti migracija i formirali istraživački tim. U svakoj zemlji urađeno je istraživanje o migracionim tokovima i politikama upravljanja migracijama u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima ljudskih prava. Takođe je postavljen web site www.rcm.grupa484.org.yu na kojem su prezentovani resursi tih zemalja u oblasti migracija.

Istraživački tim u projektu

Osnaživanje prekogranične saradnje na Zapadnom Balkanu u upravljanju migracijama:

- Draško Marinković, docent na predmetu Geografija stanovništva - demografija, Univerzitet u Banja Luci
- Anna Krasteva, docent Novog bugarskog univerziteta u Sofiji i direktorka Centra za izbeglice, migracije i etničke studije (CERMES)
- Saša Božić, docent na Odeljenju za Sociologiju Univerziteta u Zadru
- Zhidas Daskalovski, docent Univerziteta Ćirilo i Metodije, Izvršni direktor Centra za istraživanje i kreiranje politika, (CRPM), Skopje
- Sebastian Lazariu, docent na Nacionalnoj školi za političke i upravne studije, direktor Centra za sociologiju grada i sociologiju regija – CURS SA, Bukurešt
- Vladimir Grečić, profesor, Institut za međunarodnu politiku i privrednu u Beogradu
- Vladimir Petronijević, pravni analitičar i programski koordinator Grupe 484

PODRŠKA PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA – PODIZANJE STANDARDA U OBLASTI MIGRACIJA

Grupa 484 je ovaj cilj – podizanje standarda u oblasti migracija – ostvarivala i kroz aktivno učestvovanje u mnogim mrežama nevladinih organizacija.

Grupa 484 je aktivna članica sledećih mreža:

- ECRE – Evropski savet za izbeglice i egzil
- EUROPACE - Evropski projekat za etničku i kulturnu ravnopravnost
- FENS - Federacija nevladinih organizacija Srbije
- SEERAN – Mreža za pomoć izbeglicama jugoistočne Europe
- SSI – Srpski savet za izbeglice
- Triangle – Mreža za povratak izbeglica u/iz Hrvatske

Predstavnici/ce Grupe 484 takođe su svoje iskustvo u oblasti migracija sticali/e i prenosili/e na mnogim važnim seminarima i konferencijama:

- **PreExCOM**, godišnji sastanak nevladinih organizacija i UNHCR-a, Ženeva, Švajcarska, 27. - 29. septembar;
- **ECRE** redovni sastanak, Ženeva, Švajcarska, 30. septembar – 2. oktobar;
- Konferencija **Transformacija konflikata: mogućnosti za obnovu i pomirenje, Globalitaria – inicijativa za izgradnju mira**, Institut za pravdu i pomirenje i Nelson Mandela Institut, Kejptaun, 10. – 14. oktobar;
- Regionalni radni sastanak: **Regionalna saradnja i održivost u obrazovanju za demokratsko društvo i ljudska prava u Jugoistočnoj Evropi**, Fruška Gora, 28. – 30. oktobar;
- **Oxfam Međunarodni konsultativni forum**, Doorn Holandija, 5. – 6. novembar;
- Kao predstavnik regiona u **ECRE EXEC**, i potpredsednik ECRE Izvršnog komiteta, Izvršna direktorka je redovno učestvovala u njegovom radu, januar, mart, maj, jun, avgust i septembar
- **IV Evropski socijalni forum**, Atina, Grčka, 4. - 7. maj;
- **ECRE**, polugodišnji sastanak, Glazgov, Škotska, 18. – 19. maj;
- **Svetski socijalni forum o migracijama**, Madrid, Španija, 21. – 24. jun;
- **Druga nacionalna konferencija o smanjenju siromaštva u Srbiji**, Bela Crkva, 20. septembar;
- Konferencija **Socijalno odgovorno poslovanje**, Beograd, 25. septembar;
- **Redovni godišnji sastanak predstavnika NVO iz celog sveta i UNHCR**, Ženeva, Švajcarska, 27 - 29. septembar;
- **ECRE**, polugodišnji sastanak, Ženeva, Švajcarska, 30. septembar - 1. oktobar;
- Okrugli sto **Borba protiv siromaštva - korak ka prosperitetu**, Beograd, 17. oktobar;
- **IV godišnja skupština FENS**, Beograd, 21. - 22. oktobar;
- **23. ECRAN sastanak**, Brisel, Belgija, 27. - 28. novembar;
- Konferencija **Globalne migracije: Suočavanje sa izazovima**, Vilton Haus, Stejning, Velika Britanija, 30. novembar – 2. decembar;;
- Konferencija **Interno raseljenje u Turskoj i inostranstvu: Međunarodni principi, iskustva i predlozi mera i politika**, Istanbul, Turska, 4. – 5. decembar.

2005.

- Sastanak **EUROPEACE** (Evropski projekat za etničku i kulturnu jednakost), London, 21. - 23. februar;
- **MARRI**, Forum civilnog društva, Tirana, mart; 10. - 12. mart
- **Sastanak UN Komiteta za ekonomска, socijalna i kulturna prava**, predstavljanje Izveštaja Grupe 484 o socijalnim i ekonomskim pravima, Ženeva, 30. april – 4. maj;
- **ECRE** Polugodišnji sastanak, Sopron, Mađarska, 19. – 22. maj;
- **Radna konferencija za Novib-Oxfam partnera – Rad u konfliktnim oblastima**, Nordvik, Holandija: 7. - 8. jun;
- **Forum zapadnog Balkana o društvenoj inkluziji**, Tirana, 23. – 24. jun;
- Trening **Uvođenje rodne i starosne perspektive u rad sa izbeglima**, Debrecin, Mađarska, 17. – 20. jul;
- **Seminar o ekonomskoj održivosti nevladinih organizacija**, Tuzla, 1. – 5. jul;
- **Konferencija o politici prema manjim nacija za predstavnike policije koji rade sa Romima**, Sinaia, Rumunija, 13. – 14. septembar;

2006.

- **Svetski socijalni forum**, Bamako, Mali, 19. – 23. januar;
- Konferencija **Ženska evropska perspektiva** Palić, 3. – 5. februar;
- Konferencija **U susret zakonu o ravnopravnosti polova – evropska budućnost Srbije**, Beograd, 16. mart;
- Konferencija **Dobrovoljni povratak iz Evrope tražilaca azila kojima je zahtev za azil odbijen**, Malme, Švedska, 24. – 25. mart;
- Konferencija **Strategija održivog razvoja Republike Srbije**, Beograd, 28. mart;
- **Prevazilaženje profesionalne podele – rad na antidiskriminatornoj praksi**, London, Velika Britanija, 2. – 6. april;
- **Lantern kampanja**, Pariz, Bourge i Centralna regija, Chambery i Donja Savoja, Francuska, 15. april – 5. maj;

U 2006. godini Grupa 484 je pomogla Evropskom savetu za izbeglice (ECRE) da prvi put u Srbiji organizuje čuvenu školu za pravnike u oblasti prisilnih migracija – **ELENA - Međunarodni uvodni kurs o izbegličkom i azilantskom pravu**.

FINANSIJE

PRIHOD

DONATORI	%	PRIHOD U EURO 2005.	%	PRIHOD U EURO 2006.
ASS DYADE	0.06	375.00	0.00	
BTD	0.00		13.42	55,042.02
CAFOD	5,67	34,039.53	3.81	15,627.52
CCFD	2.99	17,969.00	4.13	16,923.00
CIDA			8.33	34,157.00
CRNPS	0.11	651.46		
EAR	3.33	20,000.00	13.75	56,384.19
EC	1.24	7,462.28	0.70	2,889.59
ECRE	0.23	1,383.01	0.03	119.00
FREEDOM HOUSE	1.47	8,805.45		
FSI	3.30	19,790.64		
IDMC	0.83	5,000.00	1.95	8,000.00
MOTT FOUNDATION			7.05	28,925.62
MRG INTERNACIONAL	0.12	720.00		
NAB	22.76	136,669.30	9.43	38,677.87
NOVIB	35.89	215,516.82	9.05	37,110.00
OEBS			1.58	6,460.00
OSI	3.16	18,958.22	1.03	4,217.56
OXFAM GERMANY	6.22	37,368.10	10.09	41,363.58
Privatne donacije i volonterski rad	4.60	27,634.60	7.90	32,397.81
SWEDISH RED CROSS			0.09	364.00
UN OHCHR	0.31	1,859.29		
UNDP	4.18	25,077.01	6.89	28,244.21
UNHCR	3.53	21,169.60	0.66	2,713.71
USCRII			0.10	422.48
UKUPNO	100,00	600,449.31	100.00	410,039.16

Agencijska kuća *Konsultant – Revizija d.o.o.* Beograd je izvršila reviziju finansijskih izveštaja. Revizija je konstatovala da su poštovane sve zakonske odrebe finansijskog poslovanja.

Posebnu zahvalnost dugujemo našim lokalnim filantropima koji su prepoznali izbegličku i raseljeničku populaciju kao posebno ranjivu u ovim teškim vremenima. To su igraonica Cirkus, MPC Holding IKSEL D.O.O. odeća Springfield, Soko Šark, Knjaz Miloš, izdavačke kuće Laguna i Kreativni centar. Ali i KUD Gajde osnovne škole Branko Radičević i Dramska grupa Bajka, koji su mališanima u kolektivnim centrima ulepšali Novu godinu.

ORGANIZACIONI RAZVOJ

U 2005. godini obeležili smo deset godina postojanja i rada Grupe 484. Obeležavanje je počelo u ponedeljak 19. septembra u *Starom Dvoru* uz pozdravne reči gradonačelnice Radmire Hrustanović, svečanim susretom sa našim partnerima i saradnicima, i promocijom knjige, *An Lejle Olivije o subbini nekih od 484 izbegličkih porodica po kojima je naša organizacija dobila ime*.

U sredu, 21. septembra u *Centru za kulturnu dekontaminaciju* promovisali smo knjigu o Jeleni Šantić, našoj osnivačici, čuvenoj balerini i mirovnoj aktivistkinji. Knjigu su, uz izbor dokumentarnog filmskog materijala, predstavili Dr Ratko Božović i Ana Blak, saradnica Jelene Šantić iz Holandije. Odlomke iz knjige su čitali glumci Anđelka i Ljubivoje Tadić. U petak, 23. septembra svečano smo proglašili da je park na beogradskom Neimaru dobio ime Jelene Šantić. Povezali smo Beograd i Berlin: naš prijatelj iz Berlina Hans Spulstra, koji je kumovao parku u Berlinu, ovom parku je poklonio zajedno sa svojim štićenicima prelepi grafit sa imenom naše Jelene i dva simbola povezivanja – televizijskim tornjem Berlina i kapijom grada Beograda.

Zahvalni smo Komisiji za imenovanje parkova i ulica, Skupštini opštine Vračar i predsednici Mileni Milošević, Gradskom zelenilu i svim komisijama parka na *Neimaru*, što pomaže da ovaj park dobije puni sjaj i postane mesto okupljanja ljudi dobre volje.

Obeležavanje desetogodišnjice završili smo žurkom u klubu Gavez na Adi Ciganlji.

U 2006. godini u znak sećanja na *Jelenu Šantić* (1944-2000), uz finansijsku podršku člana Upravnog odbora Grupe 484 Vojina Dimitrijevića, osnovali smo *Fond Jelene Šantić*. Misija Fonda jeste da kroz dodeljivanje nagrade svake dve godine, promoviše umetničke projekte koji u sebi nose duh onih društvenih vrednosti, tolerancije i očuvanja mira, čija je snažna promoterka bila i sama Jelena. Upravni odbor Fonda u sastavu Vojin Dimitrijević (predsednik), Goranka Matić, Mira Otašević, Nataša Rašić i Tanja Pavlov, odlučio je da prvu načinu Jelene Šantić ponese Beogradski festival igre, osnovan 2004. godine na inicijativu Međunarodnog saveta za igru pri Unesku. Nominalno, nagrada je pripala osnivačima festivala – Aji Jung, balerini i predsednici Saveta za igru SCG pri Unesku, i Nebojši Bradiću, reditelju i upravniku Beogradskog dramskog pozorišta. Nagrada je bila skulptura vajara Nikole Pešića.

„Prve nagrade i priznanja, za Nebojšu Bradića i mene, zapravo su i najvažnije. Nagrada *Jelena Šantić* veoma raduje, i zbog toga što je Jelena bila deo baletskog sveta i zbog njenog društvenog angažmana koji je kasnije usledio. Meni ova nagrada još više znači, jer sam Jelenu poznavala, i sećam se na primer kako je došla na prvi kolok koji sam organizovala o igri Mediterana, na Krfu 1995. godine, što je bio moj prvi važan zadatak od Uneska“, kaže u razgovoru za *Vreme Aja Jung*.

Intervju: Aja Jung, povodom nagrade *Jelena Šantić*, članak *Ples po kaldrmi*, Ivana Milanović, časopis *Vreme*, 23. februar 2006.

Organizacioni razvoj u 2005. obeležila je revizija ljudskih resursa koju nam je poklonila firma *Deloitte*. Konsultant Mihael van den Berg procenio je razvijenost ljudskih resursa i dao korisne sugestije za njihovo unapređenje u sledećim oblastima: Strategija ljudskih resursa, Organizacija ljudskih resursa, Odnosi među zaposlenima i legislativa, Zapošljavanje, Upravljanje izvođenjem, Razvoj ljudskih resursa, Nagrađivanje i motivacija i Informativni sistem ljudskih resursa.

„Grupa 484: Po Vašem mišljenju, kakvim ljudskim resursima raspolaže Grupa 484 i koji su Vaši utisci o nama?“

Mihael van den Berg: Veoma sam impresioniran onim što ste postigli za kratko vreme koliko Grupa 484 postoji. Mnogo je energije, mnogo entuzijazma ovde i zanimalo me je da čujem šta sve radite za ovo društvo, da slušam o problemima i kako želite da ih rešavate, kako se borite i pokušavate da izgradite nešto za ove ljude. Rekao bih da se funkcija ljudskih resursa Grupe 484, recimo, finansija, pravnog sektora, odnosa s javnošću, i tako dalje, u celini razvijala sa organizacijom. Mnogo pažnje poklanjate tome i sve vreme se bavite poboljšanjima, manjim i većim, promenama... Mislim da je to veoma dobro. Ugledate se na spoljni svet, vidite da se on menja i shvatate da i sami morate da se menjate.“

Takođe smo u okviru Srpskog saveta za izbeglice počeli da uvodimo princip humanitarne odgovornosti (*Humanitarian Accountability Principles – HAP*) kroz saradnju sa organizacijom *Međunarodno partnerstvo za humanitarnu odgovornost (Humanitarian Accountability Partnership International)*.

Principi humanitarne odgovornosti:

1. Poštovati i promovisati prava korisnika/ca humanitarnih usluga
2. Formulisati Standarde koji se primenjuju u humanitarnom radu sa korisnicima/cama
3. Obaveštavati korisnike/ce o tim standardima i njihovom pravu da se čuju
4. U značajnoj meri uključivati korisnike/ce u planiranje projekta, realizaciju, evaluaciju i izveštavanje
5. Pružiti dokaze o poštovanju standarda koji se primenjuju u humanitarnom radu putem praćenja i izveštavanja
6. Omogućiti korisnicima/ama i zaposlenima da bez negativnih posledica ulažu žalbe i zahtevaju nadoknadu
7. Primenjivati ove principe u radu sa partnerskim organizacijama

19

U 2006. godini, uz pomoć konsultanta Mladena Majetića, evaluirali smo realizaciju strateškog plana za period 2002-2006 i razvili novi strateški plan za period 2007-2009.

Osnovne strateške smernice kojima će se Grupa 484 rukovoditi u svom radu u naredne tri godine (2007-2009) jesu:

- Strateški pravac 1: Stvaranje uslova za humani razvoj mladih migranata/kinja i njihovih vršnjaka/inja
- Strateški pravac 2: Podsticanje stvaranja otvorenog društva i smanjenja siromaštva u Srbiji praćenjem javnih politika i zagovaranjem za zadovoljavanje potreba migranata/kinja i ranjivih grupa
- Strateški pravac 3: Diversifikovanje resursa za rad Grupe 484 uz aktivnosti mobilisanja resursa u lokalnoj zajednici radi zadovoljavanja potreba migranata/kinja i ranjivih grupa
- Strateški pravac 4: Izgradnja organizacijskih kapaciteta i unapređivanje kvaliteta rada na principima trajnog učenja
- Strateški pravac 5: Stvaranje sinergije među relevantnim akterima u regionu Jugoistočne Evrope u oblasti migracija radi razvijanja sistemskog pristupa ovoj problematiki i nalaženja trajnih rešenja

"ГРУПА 484" УПОЗОРАВА

КИКИНДСКЕ НОВИНЕ

ЧЕТВРТАК, 19. април 2007.

МЛАДИ СВЕ СИРОМАШНИЈИ

Уместо да контролишу спровођење, активисти принуђени да промовишу Стратегију за смањење сиромаштва, која се, ни после четири године од усвајања, не реализује

ЗАДОВАЖЕЊЕ ЗА ПРАВА ЈЕВРЕЈСКАЦА КОЈЕ СЕ ИНТЕГРИŠУ У ЛОКАЛНЕ СРЕДИНЕ

Велев, инатор пројекта др Ерика Овића:

шем граду у интеграције Стратешког пројекта

от га бама др Ерика Овића:

друмом

Поред

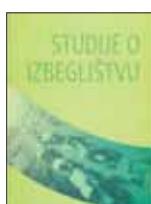
PUBLIKACIJE GRUPE 484

„Ovaj izveštaj je namenjen svim organizacijama, institucijama i pojedincima koji podržavaju proces integracije i omogućavaju trajnu integraciju izbeglica u lokalnu zajednicu u Srbiji, kao i svim izbeglim licima koja su lokalnu integraciju odabrala kao najpoželjniji način razrešenja svog izbegličkog statusa.“

Ostanak izbeglica u Srbiji

Siniša Volarević, Miodrag Shrestha, Sandra Popović, Danilo Rakić 2005

„Drugim rečima, promišljati problem migracija i izbeglištva nije više stvar izbora, nacionalne perspektive, ili unutar-državni problem, nego je nužnost koja u sebi uključuje regionalni i svetski kontekst.“

Studije o izbeglištvu

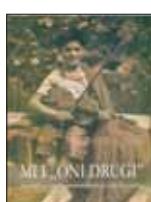
Urednik Ivan Milenković
2005

„Organizatori Škole pošli su od činjenice da se na ovim prostorima poslednjih petnaest godina kumuliralo veliko iskustvo izbeglištva i raseljenja, da je tema migracija, posebno prisilnih migracija, važna regionalna i svetska tema i da je obrazovanje u ovoj oblasti u grubom neskladu sa težinom iskustva i značajem teme.“

Škola o prisilnim migracijama

Urednice Zagorka Aksentijević i Ivana Vidaković,
2006

„Nikad nisam čuo da nekog zanima romska kultura. Ni sami Romi mnogo se time ne zamajavaju. A sad projekat?! Bio sam zburnjen. V.N., moj drug iz naselje, Srbin i ja – mi smo zajedno išli kod starih Roma i raspitivali se o svadbama nekad i sad. Prvi put imam nekog druga Srbinu s kojim ne igram samo fudbal, nego se zajedno raspitujemo kakvi smo mi, jedni i drugi.“

Mi i „oni drugi“: priručnik za istraživanje multietničnosti u lokalnoj sredini

Mladena Prelić, Radina Vučetić i Goran Miloradović,
2005

„Siromaštvo je posledica nespremnosti da se suočiš sa problemima i da ih rešavaš.“

Mladi i siromaštvo - rezultati, istraživanja i preporuke

grupa autora
2005

„Skoro 15 godina od izbijanja ratnih sukoba na prostoru bivše Jugoslavije, i prvih talasa izbeglica iz Hrvatske, a potom i BiH, Srbija i Crna Gora još zbrinjava veliki broj izbeglica i suočava se sa problemima u vezi sa njihovim povratkom, odnosno trajnom integracijom.“

Godišnji izveštaj o stanju ljudskih prava izbeglica, interna raseljenih lica, povratnika i azilanata u Srbiji i Crnoj Gori: izveštaj za 2004

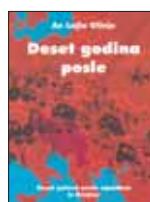
grupa autora, 2005

„Biti na beloj Šengenskoj listi znači dosegnuti jedno od ključnih vrednosti EU, a to je sloboda kretanja ljudi. Odsustvo redova ispred ambasada zapadnoevropskih država i slobodan prelaz granica kod građana SCG stvorili bi osećaj da, konačno, pripadaju zajednici evropskih naroda.“

Ka beloj Šengenskoj listi / Towards the White Schengen list

Vladimir Petronijević
2005

„Bilo je strašno. U jednom trenutku smo se zaustavili na putu, čuli smo bombe. Uplašili smo se da gađaju nas, ali nije bilo tako. Bombe su padale svuda naokolo. Nismo znali gdje padaju. Nismo znali ko nas bombarduje. Bombe su letile po nebu.“

Deset godina posle

An Lejla Olivije,
2005

„Studija je namenjena organizacijama, institucijama, pojedinцима i pojedinkama koje rade na unapređenju realizacije prava prisilnih migranata i migrantkinja, kao podsticaj da razviju rodnu osjetljivost u radu...“

Studija o ženama i izbeglištvu i raseljenju

Tanja Pavlov, Siniša Volarević, Vladimir Petronijević
2006

„Ova knjiga je od neprocenjive vrednosti. Ona beleži priču o Jeleni za buduća pokolenja. O Jeleni koja je bila heroj u jednom teškom, po zlu pamćenom vremenu na ovom našem napačenom Balkanu, o Jeleni koja se svojom civilnom hrabrošću, odlučnošću i otmenošću suprostavila nasilju, netrpeljivosti, primitivizmu. Jelena Šantić je bila i ostaće civilni heroj našeg vremena.“ Sonja Lih

Jelena Šantić

Lj. Tadić, M. Erceg, M. Janković, M. Zajcev, V. Golić,
2005

„Ništa se ne dešava, a ja pun energije“, uvek je dobar izgovor, ali šta bi rekao čika Viljem Šekspir: „Svet je onoliko zanimljiv koliko smo mi radoznali. Svet je pozornica na kojoj svako igra svoju ulogu.“ Prestani da budeš statista! Ne privataš sporedne uloge! Odredi sebi glavnu ulogu i sam napiši scenario! Važno je da ti je svaki dan zanimljiv i da korisno trošиш svoje vreme.“

Akcija - Priručnik za izvođenje malih lokalnih akcija

Renata Davidović, Dragana Milanović, Milica Ponjavić,
Dragana Vučićević,
2005

„...pa gde da se prijavim, kod koga? Moram da molim nekog, ili me nema, kao da ne postojim... (povratnik, Beograd)“

Povratak iz Zapadne Europe

M.Shrestha, D.Rakić, V.Petronijević, N.Duvnjak
2005

„Ove grupe prisilnih migranata međusobno se razlikuju, kako u pogledu statusa, tako i u pogledu načina na koji se rešavaju njihovi problemi, ali su im zajednički težak ekonomski i socijalni položaj u kome su se našli mimo svoje volje – u prisilnim migracijama.“

Godišnji izveštaj o stanju ljudskih prava izbeglica, interna raseljenih lica, povratnika, azilanata i žrtava trgovine ljudima u Srbiji i Crnoj Gori: izveštaj za 2005

grupa autora, 2006

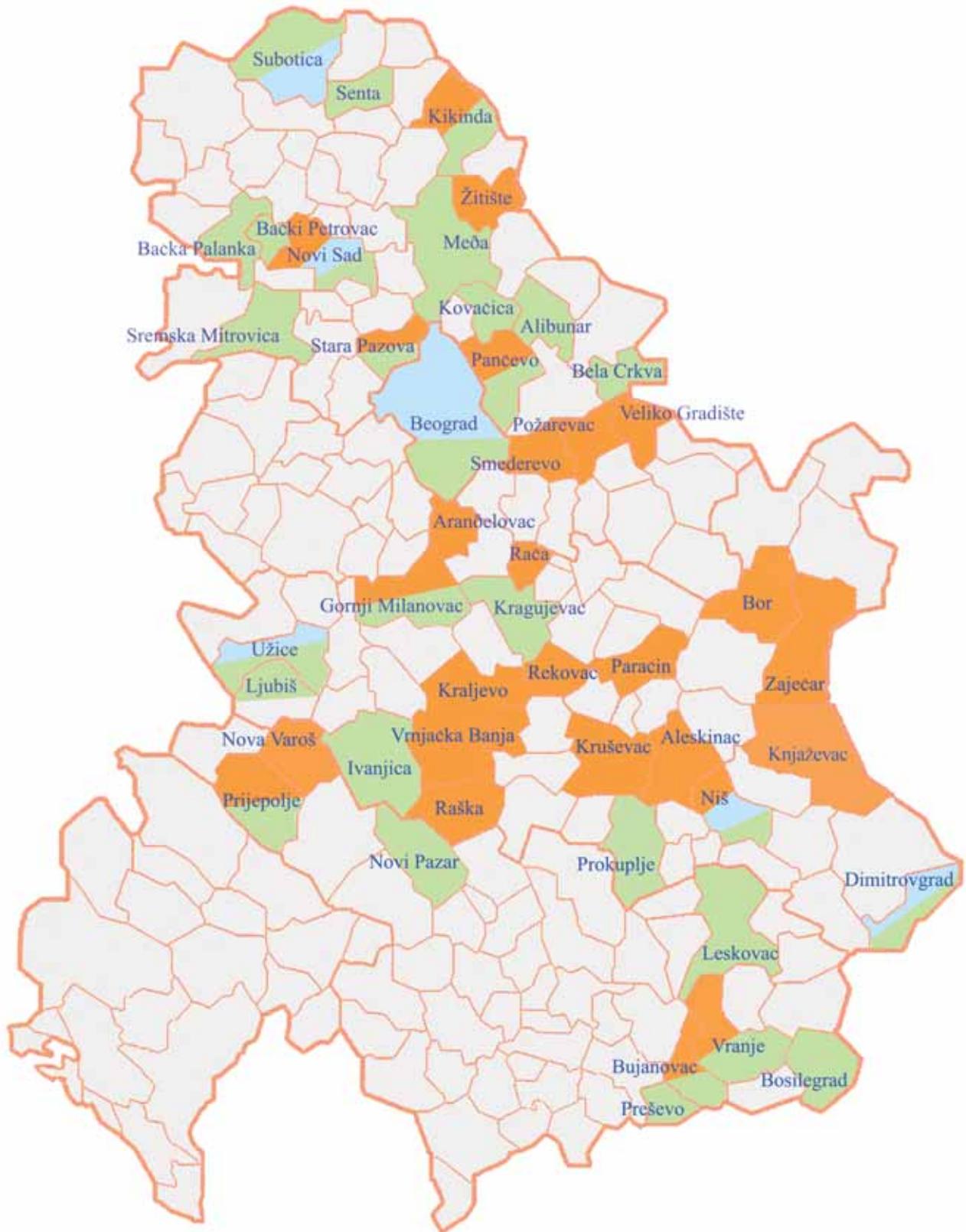

„Uspostavljanje integrisanog upravljanja granicama znači imati jednu propustljivu granicu, nepristupnu za sva legitimna kretanja ljudi i roba, a u isto vreme nesavladivu za sve ilegalne aktivnosti, od šverca robe do šverca ljudi i trgovine ljudima.“

Politika vizu i Zapadni Balkan

zajedničko izdanje sa Evropskim pokretom u Srbiji i Institutom za međunarodnu politiku i privredu, priređivač Vladimir Grečić
2006

KARTA SA NAZIVIMA PROJEKATA

I. OLAKŠAVANJE SOCIO-EKONOMSKE TRANZICIJE - PODRŠKA RANJIVIM MIGRANTIMA/KINJAMA

U 2005.

1. Zagovaranje za implementaciju mera za izbegle i raseljene u Strategiji za smanjenje siromaštva
2. Osnaživanje raseljenih za zastupanje svojih prava i primenu UN Vodećih principa o internoj raseljenosti
3. Triangl – Povratak u/iz Hrvatske
4. Integracija i zagovaranje za korisnike/ce koji napuštaju kolektivne centre

U 2006.

5. Istraživanje efekata vladinih politika na smanjenje siromaštva izbeglih – Pristup izbeglih osoba tržištu rada
6. Kampanja zagovaranja za pristup pravima raseljenih sa Kosova i Metohije
7. Podrška povratka izbeglica kroz pravnu pomoć
8. Triangl - povratak u/iz Hrvatske
9. Izgradnja kapaciteta ključnih aktera u oblasti prisilnih migracija radi uvođenja rodne perspektive u njihov rad

II. NEGOVANJE SOCIJALNE KOHEZIJE – OSNAŽIVANJE ZA GRAĐANSKU PARTICIPACIJU I INTERKULTURALNU RAZMENU

U 2005.

10. Uključivanje dece i mladih sa razvojnim teškoćama u lokalnu zajednicu (Plemenito odrastanje)
11. Obeležavanje Svetskog dana izbeglica
12. Obeležavanje Svetskog dana ljudskih prava
13. Podrška miru i stabilnosti u regionu jugoistočne Evrope kroz učešće mladih u kreiranju društvenih mera i politika u okviru Strategije za smanjenje siromaštva
14. Kampanja za smanjenje siromaštva
15. Podrška miru i stabilnosti kroz učestvovanje mladih u multietničkom dijalogu (Jednačina sa dve upoznate)

23

U 2006.

16. Volonterski rad u funkciji integracije prisilnih migranata/kinja
17. Lokalne koalicije za smanjenje siromaštva ranjivih mladih
18. Obeležavanje Svetskog dana izbeglica
19. Obeležavanje Svetskog dana ljudskih prava
20. Kampanja za smanjenje siromaštva ranjivih grupa mladih
21. Kampanja Vidite li nasilje nad ženama? – 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama
22. Regionalna škola tolerancije
23. Studijska poseta nastavnika iz multietničkih zajednica u Srbiji
24. Interkulturno / multikulturalno obrazovanje od prakse do politike

III. PODRŠKA PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA – PODIZANJE STANDARDA U OBLASTI MIGRACIJA

U 2005.

25. Olakšavanje procesa evropskih integracija kroz uvođenje evropskih standarda u upravljanje migracijama (Ka beloj šengenskoj listi)
26. Zaštita prava povratnika iz zapadne Evrope na osnovu ugovora o readmisiji
27. Godišnji izveštaj za 2004: Ljudska prava izbeglica, raseljenih lica, povratnika i azilanata u Srbiji i Crnoj Gori
28. Edukacija o Balkanskim migracijama

U 2006.

29. Monitoring procesa približavanja Srbije EU i evropeizacija Srbije
30. Akcija javne kampanje zagovaranja za donošenje Zakona o azilu RS
31. Zagovaranje na nivou Evropske Unije za održivi povratak u regionu – ECRI
32. Godišnji izveštaj (2005.) o stanju ljudskih prava izbeglica, interno raseljenih lica, povratnika, azilanata i žrtava trgovine ljudima u Srbiji i Crnoj Gori
33. Studija izvodljivosti za Centar o migracijama
34. Osnaživanje prekogranične saradnje na Zapadnom Balkanu u upravljanju migracijama
35. Zemlje zapadnog Balkana – Regionalni odgovor na pitanje liberalizacije režima viza

O S O B L J E GRUPE 484

Izvršna direktorka (do oktobra 2006)
Vesna Golić

Izvršni direktor (od oktobra 2006)
Miodrag Shrestha

Zamenica direktorce/a
Tanja Pavlov

Finansijsko odeljenje
Branka Antanasićević
Jasmina Sinobad
Danijela Milošević
Snežana Ilić

Istraživač
Danilo Rakić

Kancelarija
Vesna Mitrović
Nataša Grba Singh
Jovana U. Krstić
Katarina Paunović

Koordinatori/ke programa
Zagorka Aksentijević
Zorica Živojinović
Vladimir Petronijević

Koordinatori/ke projekata i asistenti/kinje
Smiljka Blažin
Jovanka Trišić
Sandra Popović
Ana Gocić
Dragana Babić
Siniša Volarević
Gordan Velev
Milica Bjelotomić
Marija Todorović
Ružica Marjanović

PR
Vladan Avramović
Dijana Lakić

Informatička podrška
Mile Jelić
Vladimir i Dragana Radulović

Vozač
Dejan Trbušković

Izdavač
Grupa 484, Gračanička 10, Beograd

Za izdavača
Miodrag Shrestha

Dizajn i priprema za štampu
ZAKOVSKI DESIGN

Štampa
SINAG, Beograd

Tiraž 500 kom.
Godina izdanja maj 2007.

Volonteri/ke Grupe 484

Jelena Ajković
Marko Aksentijević
Dejan Arnautović
Nikola Banjević
Saša Belušević
Branislav Bešević
Dijana Blagojević
Sonja Blagojević
Ilijana Borjan
Miroslav Bošković
Marija Crnogorac
Milica Ćumurović
Dalibor Cvetić
Nenad Damjanović
Renata Davidović
Miljana Đekić
Aleksandar Dimić
Jelena Dimitrijević
Vlada Dimoski
Jelena Đordjević
Jelena Duvnjak
Jovana Grahovac
Marinela Ilić
Marina Ivanović
Vida Jevremović
Milena Jocić
Dragana Jovanović
Katarina Jovanović
Marija Jović
Vladan Keljević
Dušan Knežević
Milica Komatinović
Nadja Konstantinović
Robert Kozma
Ivana Krstić
Lidija Lendel
Dragan Manasijević
Smiljana Manojlović
Nemanja Marjanović
Zeljka Marković
Jelena Mihailović
Milica Mićić
Tijana Miletić
Svetlana Milić
Irena Militar
Dragana Miljkov
Bojana Milošević
Nataša Milošević
Ana Milovanović
Nevena Milutinović
Ana Mitrović
Jelena Mitrović
Milica Nešić
Jelena Nikolic
Snežana Nikolić
Ida Osmani
Marija Pantić
Katarina Pavlović
Nina Pećer
Svetlana Perovanović
Dragan Petković
Milica Petronijević
Milica Ponjavić
Valentino Popović
Sandra Popović
Aleksandar Radić
Bojana Radosavljević
Jovana Ristić
Nadica Savić
Aleksandar Saša Serafimovski
Dragana Sretenović
Nenad Stojanović
Ilija Stojković
Obrad Terzić
Tijana Tošić
Branislava Veličković
Jovana Vinčić
Dragana Vučićević
Marko Živanović
Stazisti/kinje
Chantelle Washenfelder
Julie Savitch
Melissa Mullan
Andrew Trider
Paula Willis

Članovi/ce Upravnog odbora Grupe 484

Sonja Licht – predsednica Beogradskog fonda za političku izuzetnost
Nataša Rašić – pravna savetnica/ Kanadsko-srpski projekat reforme sudstva
Vesna Cipruš - konsultantkinja u UNDP
Irina Subotić - profesorka Filozofskog fakulteta, na katedri za istoriju umetnosti
Vojin Dimitrijević - profesor Pravnog fakulteta u Beogradu, izvršni direktor Beogradskog centra za ljudska prava
Zoran Hamović - vlasnik i direktor izdavačke kuće CLIO
Vera Kovačević - konsultantkinja za projekte smanjenja siromaštva, Centar za liberalno demokratske studije